

oraz powietrze. Istniejący deficyt wód gruntowych związanych z pompowaniami górniczymi może ulec zwiększeniu. Opóźnienia w realizacji inwestycji gospodarki wodno – ściekowej spowodują dalszą degradację wód powierzchniowych, a brak uporządkowania systemów odprowadzania ścieków nad jeziorami może spowodować pogorszenie jakości wód i uniemożliwienie rozwoju turystyki i rekreacji w oparciu o te wody. Analizując zagrożenia środowiska oraz problemy, które mogą wynikać przy realizacji zadań, konieczne jest konsekwentne podejmowanie działań o pozyskanie dodatkowych, zewnętrznych środków umożliwiających pełną realizację zadań określonych w niniejszym Programie.

5. Cele Programu Ochrony Środowiska, Zadania i ich Finansowanie

5.1. Powiązania Programu z innymi dokumentami

Z zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska wynika, że program ochrony środowiska musi być zgodny z zapisami strategii programów i dokumentów programowych wyznaczających cele i kierunki działania w ochronie środowiska na poziomie kraju, województwa i powiatu. Podstawowe dokumenty strategiczne dotyczące tematyki ochrony środowiska na poszczególnych poziomach to:

- A. Dokumenty strategiczne nadrzędne
 - Polityka ekologiczna Państwa
 - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
 - Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020”,
 - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012 – 2020
 - Polityka energetyczna Polski do 2030 roku.
- B. Dokumenty sektorowe
 - Krajowy Program ochrony powietrza do roku 2020,
 - Narodowy Program Gospodarki Niskoemisyjnej,
 - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
 - Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
 - Krajowy Plan Gospodarki Odpadami,
 - Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry
- C. Dokumenty strategiczne i programowe na szczeblu wojewódzkim
 - Strategia rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020. Wielkopolska 2020,
 - Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej
 - Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017
 - Warunki korzystania z wód regionu wodnego
 - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020

D. Dokumenty strategiczne na poziomie Powiatu

- Strategia Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2015 – 2025

Wszystkie dokumenty strategiczne stopnia krajowego określają jako cel nadrzędny zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska oraz poprawę stanu środowiska. W następnej kolejności wymieniane są cele sektorowe dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, adaptacji do zmian klimatu, bezpieczeństwa żywnościowego, zwiększenia wykorzystania energii odnawialnej, tworzenia zintegrowanego systemu transportowego czy ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko. Ma to ogromne znaczenie z uwagi na wagę tych zagadnień i wpływ jaki mają warunki środowiska na rozwój gospodarki poziom życia.

Program ochrony środowiska dla Województwa Wielkopolskiego, w poszczególnych obszarach interwencji zdefiniował cele i kierunki interwencji:

1. *ochrona klimatu i jakości powietrza – cele: dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm - osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza: pyłu PM10, pyłu PM2,5; osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu; osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu; ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;*
2. *zagrożenie hałasem – cele: dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu; zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;*
3. *pola elektromagnetyczne – cel: utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości;*
4. *gospodarowanie wodami – cele: zwiększenie retencji wodnej województwa; ograniczenie wodochłonności gospodarki; osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód;*
5. *gospodarka wodno-ściekowa, - cele: poprawa jakości wody; wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich;*
6. *zasoby geologiczne – cele: ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin; rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;*
7. *gleby – cele: dobra jakość gleb; rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych;*
8. *gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele: ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko;*
9. *zasoby przyrodnicze – cel: zwiększenie lesistości województwa; zachowanie różnorodności biologicznej;*
10. *zagrożenie poważnymi awariami – cel: utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii.*
Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak działania edukacyjne, czy monitoring środowiska:
11. *edukacja – cel: świadome ekologicznie społeczeństwo;*
12. *monitoring środowiska – cel: zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska."*

Źródło: Program ochrony środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020 - PROJEKT

Strategia Rozwoju Powiatu Kolskiego na lata 2015 – 2025 określiła iż

„ Misją Powiatu Kolskiego jest prowadzenie polityki rozwoju opartej na:

- bazowaniu na potencjale endogenicznym;
- szerszym otwarciu na otoczenie i budowaniu sieci powiązań pomiędzy podmiotami rozwoju;
- uwzględnianiu potrzeb grup defaworyzowanych;
- uwzględnieniu potrzeb środowiska naturalnego”

Dokonując analizy zewnętrznych dokumentów strategicznych zidentyfikowane zostały cechy warunkujące rozwój Powiatu. Są to m.in.

- występowanie cennych obszarów dziedzictwa przyrody powodujące możliwość rozwoju aktywnej turystyki kwalifikowanej – pieszej, rowerowej, konnej czy przyrodniczej;
- występowanie pokładów węgla brunatnego;
- główną gałęzią gospodarki w Powiecie jest rolnictwo;
- atrakcyjna lokalizacja dla potencjalnych inwestorów związana z oddziaływaniem autostrady A2;
- pokrycie obszaru Powiatu siecią GSM co umożliwia pełny dostęp do usług telekomunikacyjnych;
- znaczący potencjał energetyki odnawialnej, przede wszystkim słonecznej i geotermalnej.

Biorąc te cechy pod uwagę sformułowano obszary strategiczne a w ich obrębie cele strategiczne, pola operacyjne i cele operacyjne.

Tematyka ochrony środowiska została ujęta w:

obszarze strategicznym nr 5 – gospodarka niskoemisyjna i bioróżnorodność oraz

obszarze strategicznym nr 8 – bezpieczeństwo publiczne i zarządzanie kryzysowe.

W ramach Obszaru strategicznego nr 5 określono:

Cel strategiczny – ochrona i przyjazne wykorzystanie potencjału dziedzictwa przyrody i zasobów naturalnych

Pola operacyjne

- ✓ Modernizacja energetyczna

Cele operacyjne

- Zmniejszenie negatywnej presji człowieka na środowisko poprzez podniesienie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym, publicznym, przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych oraz w obszarze produkcji energii

- ✓ Odnawialne źródła energii

Cele operacyjne

- Zmniejszenie negatywnej presji człowieka na środowisko poprzez zwiększenie wykorzystania OZE oraz zmniejszenie zużycia energii i emisji CO₂
- ✓ Dziedzictwo przyrody

Cele operacyjne

- Ochrona obszarów dziedzictwa przyrody i bioróżnorodności oraz ich przyjazne wykorzystanie na potrzeby turystyki

Natomiast w ramach Obszaru strategicznego nr 8 określono:

Cel strategiczny – podniesienie bezpieczeństwa mieszkańców oraz ochrona środowiska naturalnego i mienia

Pola operacyjne

- ✓ Ochrona przed zagrożeniami

Cele operacyjne

- Ochrona środowiska naturalnego i mienia
- ✓ Zarządzanie kryzysowe

Cele operacyjne

- Poprawa bezpieczeństwa publicznego w sytuacjach kryzysowych

5.2. Cele i kierunki interwencji Programu

Analizując założenia zewnętrzne i wewnętrzne dla Programu ochrony środowiska dla Powiatu Kolskiego proponuje się przyjęcie zestawionych w tabeli 21 celów, kierunków interwencji i typów zadań w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

Tabela 22. Cele, kierunki interwencji oraz typy zadań w ramach obszarów interwencji

Cele	Kierunki działań	Typy zadań	Odpowiedzialny
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakość powietrza			
Osiągnięcie dobrej jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji pyłów	Osiągnięcie dopuszczalnych poziomów emisji pyłów PM10 i PM2,5	Modernizacja konwencjonalnych źródeł energii Ograniczenie niskiej emisji	Gminy, zakłady energetyki ciepłej
Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych	Osiągnięcie lub utrzymanie dopuszczalnych poziomów emisji ozonu i innych gazów cieplarnianych, Modernizacja i rozbudowa kotłowni	Termomodernizacja budynków, Zmiana paliwa na ekologiczne w zbiorczych urządzeniach ciepłowniczych, Wspieranie budowy ferm	Gminy, zarządcy budynków

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kolskiego na lata 2017 – 2020

	oraz systemów grzewczych, Rozwój obiektów odnawialnych źródeł energii Promocja energooszczędnych systemów oświetlenia budynków i dróg	wiatrowych, systemów fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych Rozwój i propagowanie budownictwa pasywnego, Zakup pojazdów niskoemisyjnych dla transportu zbiorowego Realizacja zadań polegających na wymianie oświetlenia na energooszczędne szczególnie w budynkach i wzdłuż ulic	
Zmniejszenie zasięgu zanieczyszczeń związanych ze źródłami liniowymi	Ograniczenie emisji pyłów i gazów wzdłuż dróg Budowa ścieżek rowerowych	Budowa i modernizacja dróg Promocja transportu alternatywnego Propagowanie i realizacja stacji rowerowych w mieście Realizacja ekranów „zielonych”	Gminy
Podjęcie działań ograniczających niską emisję	Stopniowe przejście na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach gospodarczych	Opracowanie planów gospodarki niskoemisyjnej	Gminy
Obszar interwencji: zagrożenie hałasem			
Poprawa klimatu akustycznego w szczególności w pobliżu dróg	Zmniejszenie zasięgu oddziaływania hałasu wzdłuż dróg	Budowa ekranów akustycznych Realizacja zieleni izolacyjnej Wymiana nawierzchni dróg na „cichą”, Modernizacja nawierzchni	Gminy, zarządcy dróg
Zmniejszenie ilości osób narażonych na bezpośredni wpływ hałasu komunikacyjnego	Poprawa jakości życia ludności mieszkającej w sąsiedztwie dróg	Zmiana organizacji i ruchu poprzez wyprowadzenie ciężkich pojazdów poza obszary gęsto zabudowane Ograniczenie możliwości rozwoju budownictwa mieszkaniowego w pobliżu dróg poprzez odpowiednie zapisy w mpzp Monitorowanie hałasu i aktualizacja map akustycznych	Gminy, Zarządcy dróg
Obszar interwencji: pola elektromagnetyczne			

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kolskiego na lata 2017 – 2020

Utrzymanie braku przekroczeń dopuszczalnych poziomów emisji promieniowania elektromagnetycznego	Ochrona przed nadmierną emisją promieniowania elektromagnetycznego	Wprowadzenie do mpzp zapisów uwzględniających ochronę przed oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego Ograniczenie koncentracji źródeł pola elektromagnetycznego	Gminy
Obszar interwencji: gospodarowanie wodami i gospodarka wodno - ściekowa			
Zwiększenie retencji wodnej	Zmiana gospodarki wodami opadowymi i powierzchniowymi w kierunku zatrzymania maksymalnej ilości wody w miejscu jej wystąpienia.	Odbudowa i modernizacja systemów melioracji szczegółowej Budowa i utrzymanie zbiorników retencyjnych Utrzymanie i odbudowa zbiorników wodnych w przestrzeni rolniczej	Gminy, WZMIUW Właściciele terenów
Ochrona i zrównoważone korzystanie z zasobów wód podziemnych	Zmniejszenie strat wody Ograniczenie zużycia wody podziemnej na inne cele niż zaopatrzenie ludności Ochrona ujęć wody	Działania edukacyjne promujące zmniejszenie zużycia wody przez konsumentów indywidualnych Przestrzeganie zasady minimalizacji strat wody w produkcji Monitorowanie poziomu zwierciadła wody Monitorowanie stref ochronnych ujęć wody	Gminy, zakłady wodociągów i kanalizacji
Poprawa jakości wód podziemnych	Dostawa wody pitnej dobrej jakości	Rozbudowa oraz modernizacja SUW i systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę Ochrona ujęć wody – budowa studni i likwidacja nieczynnych studni Monitorowanie stanu zagospodarowania wokół ujęć wody	Gminy, zakłady wodociągów i kanalizacji
Poprawa jakości wód powierzchniowych	Ograniczenie zanieczyszczenia wód płynących i jezior Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej	Działania dla wdrożenia dobrej praktyki rolniczej i zapobieganie spływom powierzchniowym Edukacja ludności na terenach wiejskich w zakresie ochrony wód Rekultywacja wód jezior i stawów Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków Budowa, rozbudowa	Gminy, ośrodki doradztwa rolniczego, zakłady wodociągów i kanalizacji

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kolskiego na lata 2017 – 2020

		i modernizacja systemów kanalizacji sanitarnej Budowa, rozbudowa i modernizacja systemów oczyszczania wód opadowych Budowa i rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej z możliwością retencji wód opadowych	
Wzrost bezpieczeństwa powodziowego	Zabezpieczenie ludności i mienia przed powodzią	Budowa i odbudowa wałów przeciwpowodziowych Konservacja cieków Szkolenia służb ratowniczych szczególnie w zakresie działań integracyjnych i współdziałania z mieszkańcami	Gminy, WZMiUW Służby ratownicze - OSP
Obszar interwencji: zasoby geologiczne			
Ograniczenie presji podczas eksploatacji kopalin, rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Ochrona złóż kopalin i racjonalne korzystanie z zasobów złoża Rekultywacja wyrobisk i przywrócenie zniszczonych terenów poeksploatacyjnych Ochrona złóż poprzez odpowiednie zapisy w mpzp w tym ochrona przed zabudową złóż udokumentowanych	Kontrole prawidłowej eksploatacji złóż Eliminowanie nielegalnego poboru kruszywa Rekultywacja wyrobisk Zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych Zalesianie terenów zniszczonych przez eksploatację kruszyw	Gminy, właściciele i zarządcy terenów eksploatacyjnych
Obszar interwencji: gleba			
Poprawa warunków produkcyjnych gleby	Zmniejszenie areалу gleb nadmiernie zakwaszonych	Wapnowania gleb Racjonalne nawożenie i przestrzeganie okresów, w których nawozów nie należy stosować	Gminy, gospodarstwa rolne
Przestrzeganie zasady niezabudowywania terenów o wysokiej jakości gleb	Zabudowa wyłącznie na terenach o słabych glebach Ochrona gruntów o wysokiej bonitacji	Uwzględnienie w mpzp ochrony wysokiej jakości gruntów i umieszczenie odpowiednich zapisów uniemożliwiających zabudowę takich obszarów	
Obszar interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów			
Wdrożenie sprawnych systemów segregacji i osiągnięcie zakładanych poziomów recyklingu	Doprowadzenie do segregacji odpadów „u źródła”, Budowa stacji recyklingu	Udoskonalenie systemów zbiórki odpadów segregowanych Zakup pojemników do segregacji	Gminy, przedsiębiorstwa komunalne

		Zakupy sprzętu wspomagającego sprawny odbiór odpadów segregowanych Promowanie kompostowników w gospodarstwach Działania edukacyjne z zakresu prawidłowej segregacji odpadów	
Ochrona powierzchni ziemi przed odpadami w tym składowanymi w miejscach niewystarczająco zabezpieczonych przed negatywnym oddziaływaniem odpadów na środowisko	Poprawa „szczelności” systemu odbioru odpadów Budowa miejsc składowania odpadów PSZOK Zagospodarowanie osadów ściekowych	Kontrola prawidłowości wypełniania deklaracji śmieciowych Zakupy sprzętu i pojazdów niezbędnych do zbiórki odpadów Budowa lub modernizacja urządzeń do właściwego zagospodarowania osadów ściekowych	Gminy, przedsiębiorstwa komunalne
Obszar interwencji: zasoby przyrodnicze			
Zwiększenie lesistości	Zwiększenie udziału powierzchni leśnych Zalesianie najłabszych gruntów i nieużytków	Zalesianie gruntów porolnych Wdrażanie leśnego kierunku rekultywacji terenów zdegradowanych Zalesianie i zadrzewianie nieużytków	Gminy, właściciele gruntów przy udziale nadleśnictwa
Dostosowanie presji turystycznej i rekreacyjnej do chłonności środowiska	Uporządkowanie zabudowy i infrastruktury na terenach rekreacyjnych i turystycznie atrakcyjnych	Uporządkowanie zapisów dotyczących zabudowy rekreacyjnej w mpzp Kontrola i uporządkowanie gospodarki wodnościekowej w obrębie zabudowy rekreacyjnej Wytyczenie obszarów interesujących przyrodniczo i prowadzenie edukacji w zakresie właściwego korzystania z dóbr przyrody	Gminy, zarządcy ośrodków turystyczno – rekreacyjnych Organizacje proekologiczne
Zachowanie bioróżnorodności środowiska	Ochrona szczególnie cennych przyrodniczo terenów Zwiększanie powierzchni terenów zielonych w miastach	Czynna ochrona gatunkowa roślin i zwierząt Współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za obszary chronione Tworzenie nowych obszarów chronionych –	Gminy, pozarządowe organizacje ekologiczne

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kolskiego na lata 2017 – 2020

		użytków ekologicznych czy pomników przyrody	
Obszar interwencji: zagrożenie poważnymi awariami			
Utrzymanie bezpieczeństwa środowiska	Zminimalizowanie możliwości wystąpienia poważnej awarii Zmniejszenie lub wyeliminowanie możliwych negatywnych skutków awarii	Zwiększenie nadzoru nad obiektami mogącymi spowodować wystąpienie awarii, Doposażenie służb ratowniczych, Zakup sprzętu ratowniczego i łączności, Edukacja mieszkańców w zakresie postępowania w przypadku wystąpienia awarii Wspólne ćwiczenia służb ratowniczych i ludności	WIOŚ, Gminy, Powiat, Służby ratownicze
Obszar interwencji: edukacja ekologiczna			
Podniesienie świadomości ekologicznej	Zachowania proekologiczne jako norma zachowań w odniesieniu do środowiska	Prowadzenie ośrodków edukacji ekologicznej, Budowa, organizacja i prowadzenie ścieżek edukacyjnych – przyrodniczych, kulturowych, rekreacyjnych i naukowych, Organizacja warsztatów, szkoleń i konkursów dla dzieci i młodzieży Organizowanie i prowadzenie kampanii informacyjnych w zakresie przeciwdziałania zanieczyszczeniom środowiska oraz racjonalnego korzystania z zasobów przyrodniczych Wydawanie ulotek, plakatów, albumów oraz innych wydawnictw promujących walory przyrodnicze oraz zrównoważone zachowania w środowisku Popularyzacja wiedzy o stanie środowiska,	Powiat, Gminy, nadleśnictwa, szkoły wszystkich szczebli, służby ratownicze